

KIYMETLİ EVRAKTA İŞ VE TATİL GÜNLERİ

BUSINESS DAY AND HOLIDAYS IN NEGOTIABLE INSTRUMENTS LAW

Ozan CAN* & Ayşe ÇAKIR**

Makale Bilgi

Gönderi: 15/04/2024
Kabul : 04/06/2024

Anahtar Kelimeler

Kıymetli Evrak,
Kıymetli Evrakta İş
Günü,
Kıymetli Evrakta Tatil
Günü.

Article Info

Received: 15/04/2024
Accepted: 04/06/2024

Keywords

Negotiabilia Instruments
Law,
Business Day in
Negotiabilia Instruments
Law,
Holidays in Negotiabilia
Instruments Law.

Özet

10.21492/inuhfd.1468409

Kıymetli evrak hukukunda iş ve tatil günlerinin belirlenmesi kambiyo senetleri bakımından büyük bir önem arz etmektedir. Zira kanun koyucu, poliçede kabul için ibraz ve kabul etmeme halinde kabul etmeme protestosu düzenleme veya poliçe ve bonoda ödeme için ibraz ve ödememe halinde ödememe protestosu düzenleme için belirli zamanlar öngörmüş ve öngörülen bu zamanların tatil günlerine rastlaması ihtimalinde sorunun çözümüne yönelik 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda (TTK) hükümler tahsis etmiştir. Ayrıca çekin ödenmesi için ibraz edilmesi yahut ödenmemesi durumunda ödenmeme durumunun tespitinin protesto ile yapılması hali için öngörülen tarih, tatil gününe denk gelmişse, tıpkı poliçe ve bonoda olduğu gibi sorunun çözümüne ilişkin TTK'de düzenlemelere yer verilmiştir. Ancak TTK ve diğer mevzuat hükümleri incelendiğinde iş ve tatil günlerini ilgilendiren hükümler arasında uyumlu bir bütünlük olmadığı göze çarpmaktadır. İşte bu sebeple kıymetli evrak hukuku bakımından iş ve tatil günlerinin saptanması önemli bir sorun teşkil etmektedir. Bu çalışmada kıymetli evrak hukuku çerçevesinde iş ve tatil günlerine ilişkin TTK ve diğer mevzuat hükümleri ele alınmış, konu hakkındaki Yargıtay kararlarından bahsedilmiştir. Çalışmanın sonunda ise sorunun çözümüne yönelik kanaatlere yer verilmiştir.

Abstract

In negotiable instrument law, the determination of business and holidays is of great importance in terms of bills of exchange. This is because the legislator has stipulated certain times for the submission for acceptance and the issuance of a protest of non-acceptance in case of non-acceptance, or for the submission for payment and the issuance of a protest of non-payment in case of non-payment in case of policy and bill, and has allocated provisions in the Turkish Commercial Code No. 6102 (TCC) for the solution of the problem in case these times coincide with holidays. In addition, if the date stipulated for the submission of the cheque for payment or the determination of non-payment by protest in case of non-payment falls on a holiday, the TCC includes provisions for the solution of the problem, just as in the case of policies and bills. However, when the provisions of the TCC and other legislation are analyzed, it is observed that there is no harmonious unity between the provisions concerning business days and holidays. For this reason, determination of the working and holidays constitutes an important problem in the negotiable instrument law. In this study, the provisions of the TCC and other legislation regarding working days and holidays within the framework of negotiable instrument law are discussed, and the decisions of the Court of Cassation on the subject are mentioned. At the end of the study, opinions on the solution of the problem are given.

 Bu eser [Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.

* Prof. Dr. Kırıkkale Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı.

** Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı.

Atıf Şekli | Cite As: CAN, Ozan/ÇAKIR, Ayşe, "Kıymetli Evrakta İş ve Tatil Günleri", İnÜHFD, 15(1), 2024, s.174-183. **İntihal | Plagiarism:** Bu çalışma intihal programında kontrol edilmiş ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been controlled via plagiarism software and reviewed by at least two blind referees.

EXTENDED SUMMARY

In negotiable instrument law, the determination of business and holidays is of great importance in terms of bills of exchange. This is because the legislator has stipulated certain times for the submission for acceptance and the issuance of a protest of non-acceptance in case of non-acceptance, or for the submission for payment and the issuance of a protest of non-payment in case of non-payment in case of policy and bill, and has allocated provisions in the Turkish Commercial Code No. 6102 (TCC) for the solution of the problem in case these times coincide with holidays. In addition, if the date stipulated for the submission of the cheque for payment or the determination of non-payment by protest in case of non-payment falls on a holiday, the TCC includes provisions for the solution of the problem, just as in the case of policies and bills. However, when the provisions of the TCC and other legislation are analyzed, it is observed that there is no harmonious unity between the provisions concerning business days and holidays. For this reason, the determination of the working and holidays constitutes an important problem in terms of negotiable instrument law.

In this study, firstly, the Law No. 2429 on National Holidays and General Holidays (Law No. 2429 on National Holidays and General Holidays) is discussed and the working days and holidays are mentioned within the scope of the aforementioned Law. Accordingly, October 29, the day on which the Republic was proclaimed in 1923, is a National Holiday. In the Law on National Holidays, official and religious holidays and New Year's Day, May 1 Labor and Solidarity Day, July 15 Democracy and National Unity Day are accepted as general holidays. In the aforementioned Law, April 23rd National Sovereignty and Children's Day, May 19th Commemoration of Atatürk, Youth and Sports Day and August 30th Victory Day are considered official holidays, while Ramadan and Eid al-Adha are considered religious holidays. Regarding the week holiday, the NBGTHC states that the week holiday is on Sunday and that this holiday shall start at 13:00 on Saturday at the latest, but not less than 35 hours. However, the NBGTHK also states that "The provisions of the Week Holiday Law No. 394, the Civil Servants Law No. 657, the Turkish Armed Forces Personnel Law No. 926, the Labor Law No. 1475 and other laws regarding week holidays are reserved." When the provisions on week holidays in other laws are examined, Sunday is recognized as a week holiday in the Week Holiday Law No. 394 (WHTL), Saturday and Sunday are recognized as week holidays in the Regulation on Cheque Clearing and Clearing Activities (ÇTFHY) and the Civil Servants Law No. 657 (DMK). Since the Labor Law No. 4857 (LL) does not contain any regulation on week holidays, the Turkish Code of Obligations (TCO) No. 6098, which contains general provisions, will be taken into consideration and Sunday will be considered as a week holiday. Pursuant to the TCC, which contains provisions on negotiable instruments, transactions related to the presentation of policies, bills and checks cannot be performed on Sundays and public holidays; however, it is possible to perform these transactions on Saturdays. When the decisions of the Court of Cassation on the subject are examined, it is seen that Saturdays are accepted as week holidays without any time limitation. As a result, it is obvious that there is no harmonious integrity between the TCC, which only recognizes Sundays as a week holiday, and the provisions of other legislation, the current situation in practice and the decisions of the Court of Cassation.

In this study, the negative situations caused by the incompatibility between the TCC, other legislative provisions and the decisions of the Court of Cassation on week holidays are mentioned and the effect of the uncertainty on the current situation in practice is discussed. In order to find a solution to the problem, the legislative provisions in German and Swiss law in the context of comparative law are also analyzed. In this context, a detailed literature review has been conducted to form the study. In the last part of the study, the differences between the national law and the comparative law are compared, and finally, all findings are evaluated and opinions are written for the solution of the problem.

In the conclusion part of the study, it is concluded that the problem caused by the difference between the legislative provisions regarding the working days and holidays in negotiable instruments is centered on the week holiday. This is because there is no problem in the legislation and practice in terms of the National Holiday. As a matter of fact, since it is mandatory for all public and private workplaces to close on the National Holiday, it is not possible to carry out any transaction regarding negotiable instruments on October 29. If it is necessary to address the issue in the context of general holidays, it will be said that transactions related to negotiable instruments cannot be carried out on general holidays, just like on National Holidays. This is because both notaries and banks do not operate on general holidays. Therefore, the problem will be solved with the elimination of the incompatibility between the TCC, other legislative provisions and the decisions of the Court of Cassation regarding week holidays. For the solution of the aforementioned problem, it would be appropriate to pursue the interests of both individuals and commercial life. In other words, a regulation to be made in the field of negotiable instrument law, where time periods are of utmost importance in the context of rights gains or losses, should not further complicate the current situation. For this reason, even though notaries on duty and some banks continue to operate on weekends, transactions regarding negotiable instruments should not be carried out on Saturdays. Therefore, replacing the expression "Sunday" in Art. 752 and Art. 816 TCC with the expression "weekend" or adding the expression "Saturday" to the said provisions will solve the problem. Thus, it will be clarified in the legislation that transactions regarding both policies and bonds and checks cannot be performed on weekends. Likewise, with the realization of the aforementioned regulation, the decisions of the Court of Cassation on this issue will be placed on a legal basis.

I. GİRİŞ

Kıymetli evrak hukukunda iş ve tatil günlerinin saptanması, kambiyo senetlerine ilişkin bazı işlemlerin yapılabilmesi için büyük bir öneme sahiptir. Kıymetli evrak hukukundaki iş ve tatil günlerinin belirlenebilmesi için ise öncelikle 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun (UBGTHK) yol gösterici olacaktır. Zira bahsi geçen Kanun'da genel tatil günleri ve hafta tatili hakkında ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir. Ancak aşağıda ayrıntılı olarak ele alınacağı üzere, UBGTHK'de ifade edilen hafta tatili ve genel tatil günleri hakkındaki düzenlemeler ile TTK'nin kıymetli evraka ilişkin hükümlerinde yer alan iş ve tatil günlerini ilgilendiren düzenlemeler arasında bir bütünlük mevzubahis değildir. Dolayısıyla bu noktada TTK'deki kıymetli evraka ilişkin hükümlerde zikredilen iş ve tatil günleri hakkındaki düzenlemelerin de incelenmesi gereği doğacaktır. Ancak sorun bununla sınırlı değildir. Zira konuyla ilgili Yargıtay kararları gözden geçirildiğinde, Yargıtay'ın iş ve tatil günlerine ilişkin belirlemesinin UBGTHK, TTK ve aşağıda detaylı olarak anlatılacak ilgili diğer mevzuat hükümlerindeki hafta tatili ve genel tatil günleri hakkındaki düzenlemeler ile bağdaşmadığı da aşikârdır.

Çalışmada öncelikle UBGTHK ve diğer ilgili mevzuat hükümlerinde ifade edilen hafta tatili ve genel tatil günleri üzerinde durulacak, sonrasında ise hem TTK'nin kıymetli evraka ilişkin hükümlerinde yer alan iş ve tatil günleri hem de Yargıtay kararlarında zikredilen iş ve tatil günlerine ilişkin bir belirleme yapılacaktır. Çalışmanın son bölümünde ise sorun ayrıntılı olarak değerlendirilecek ve sorunun çözümüne yönelik kanaatlerden bahsedilecektir.

II. 2429 SAYILI ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİLLER HAKKINDA KANUN'DA DÜZENLENEN GENEL TATİL GÜNLERİ VE HAFTA TATİLİ

Ülkemizde Ulusal Bayram, genel tatil günleri ve hafta tatili hakkında genel hükümler olarak UBGTHK'deki düzenlemeler uygulanmaktadır. Kanun koyucu UBGTHK'de Ulusal Bayram, genel tatil günleri ile hafta tatiline ilişkin düzenlemeler öngörmüş ve bahsi geçen günleri tek tek saymıştır.

Öncelikle belirtmek gerekir ki 1923 yılında Cumhuriyetin ilan edildiği 29 Ekim günü Ulusal Bayram'dır. Nitekim bu husus UBGTHK m.1'de zikredilmiş ve Ulusal Bayram'ın 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başladığı ve 29 Ekim günü devam ettiği belirtilmiştir. Ayrıca UBGTHK m.2/D'de, Ulusal Bayram gününde resmi daire ve kuruluşların tatil edileceği, Ulusal Bayram günü cuma günü akşamı sona erdiğinde müteakip cumartesi gününün tamamının tatil yapılacağı ve 29 Ekim günü özel işyerlerinin de kapanmasının zorunlu olduğu kaleme alınmıştır. Anılan hükümden hareketle 28 Ekim günü saat 13.00'ten 29 Ekim günü saat 23.59.59'a kadar hem resmi daire ve kuruluşların hem de özel işyerlerinin faaliyetlerine devam etmesi söz konusu olmayacaktır. Keza Ulusal Bayram günü cuma günü akşamı sona eriyor ise resmi daire ve kuruluşlar ile özel işyerleri 28 Ekim perşembe günü saat 13.00'ten 31 Ekim pazar günü saat 23.59.59'a kadar herhangi bir iş veya işlem yapamayacaktır. Dolayısıyla kambiyo senetleri bağlamında kabul için ibraz ve kabul etmeme halinde kabul etmeme protestosu düzenleme veya ödeme için ibraz ve ödememe halinde ödememe protestosu düzenleme için kararlaştırılan veya TTK'de öngörülen zamanlardan herhangi biri 28 Ekim günü saat 13.00'ten 29 Ekim günü saat 23.59.59'a yahut Ulusal Bayram günü cuma gününe rastlamış ise 28 Ekim perşembe günü saat 13.00'ten 31 Ekim pazar günü saat 23.59.59'a kadar olan zaman diliminde anılan işlemler gerçekleştirilemeyecektir.

Kanun koyucu, UBGTHK m.2'de ise genel tatil günlerini kaleme almış; resmi ve dini bayram günleri ile yılbaşı günü, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü genel tatil günleri olarak kabul edilmiştir. Anılan hükümden 23 Nisan günü Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs günü Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı ve 30 Ağustos günü Zafer Bayramı resmi bayram olarak sayılmış; ramazan ve kurban bayramı ise dini bayram olarak kabul edilmiştir. Ayrıca kanun koyucu dini bayram günlerini açıkça belirlemiş; ramazan bayramının arefe günü saat 13.00'ten itibaren 3,5 gün; kurban bayramının ise arefe günü saat 13.00'ten itibaren 4,5 gün olduğunu zikretmiştir. Son olarak hükümden resmi ve dini bayram günleri ile yılbaşı günü, 1 Mayıs günü ve 15 Temmuz günü resmi daire ve kuruluşların tatil edileceği; genel tatil günleri cuma günü akşamı sona eriyor ise müteakip cumartesi gününün tamamının da tatil yapılacağı ifade edilmiştir.

Birçok mevzuatı yakından ilgilendiren bir diğer tatil günü ise hafta tatilidir. Hafta tatiline ilişkin UBGTHK m.3'te hafta tatilinin pazar günü olduğu ve bu tatilin 35 saatten az olmamak üzere cumartesi günü en geç saat 13.00'ten itibaren başlayacağı hükme bağlanmıştır. Bununla birlikte bahsi geçen hükümden,

“394 sayılı Hafta Tatili Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 1475 sayılı İş Kanunu ve diğer kanunlardaki hafta tatili ile ilgili hükümler saklıdır”.

ifadesine yer verilmiştir. Sonuç olarak hafta tatili hakkındaki bir uyuşmazlık; 394 sayılı Hafta Tatili Kanunu'nun, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun¹, 1475 sayılı İş Kanunu'nun² veya diğer kanunların kapsamına girmiyor ise UBGTHK'nin hafta tatili hakkındaki m.3 hükmü çerçevesinde çözüme kavuşturulacaktır.

¹ RG: 10.08.1967, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu çalışma konumuzun dışında kaldığından incelenmesi gereği doğmamıştır.

² RG: 22.05.2003, 4857 sayılı İş Kanunu m.120'de de belirttiği üzere, “25.8.1971 tarihi ve 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi hariç diğer maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır”. Ayrıca İK geçici m.1'de, “Diğer mevzuatta 1475 sayılı İş Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.” ifadesi yer almaktadır. Buradan hareketle genel tatil günleri ve hafta tatiline ilişkin uyuşmazlıklarda RG: 01.09.1971, 1475 sayılı mülga İş Kanunu hükümleri yerine yürürlükte olan İK hükümleri uygulama alanı bulacaktır.

III. DİĞER KANUNLARDA YER ALAN GENEL TATİL GÜNLERİ VE HAFTA TAILİ HAKKINDA HÜKÜMLER

Çalışma konumuz bağlamında ilgili olan mevzuatlara göz atmak gerekirse ilk olarak 394 sayılı Hafta Tatili Kanunu'nun (HTK) incelenmesi gerekir. Zira bankalar HTK m.1'de geçen "... ticarethane, ... ticari bilumum müessesat ..." kapsamında yer aldığından, bunların çalışma saatleri hususunda HTK hükümleri dikkate alınacaktır. Öncelikle belirtmek gerekir ki HTK'de Ulusal Bayram ve genel tatil günlerine ilişkin bir hüküm yer almamaktadır. Dolayısıyla bankaların belirtilen günlerde faaliyetlerine devam edip etmeyecekleri noktasında genel kanun olan ÜBGTHK'deki Ulusal Bayram ve genel tatil günleri hakkındaki hükümler dikkate alınacaktır. Anılan müesseselerde hafta tatilinin belirlenmesi hakkında ise HTK m.2 hükmü yol gösterici olacaktır. Bahsi geçen hüküm gereğince, "Resmi devairle umumi, hususi, ticari ve sınai herhangi bir müessesede müstahdemini ve ameleyi haftada altı günden fazla çalıştırmak memnudur.". Ayrıca Kanun'un başlığında yapılan açıklamadan³ ve muhtelif hükümlerinde geçen ibarelerden⁴ pazar gününün hafta tatili olarak kabul edildiği görülmektedir. Buradan yola çıkarak bankaların pazartesiden başlayarak altı gün boyunca mesai saatleri içerisinde faaliyetlerine devam edebileceği; pazar günü ise hafta tatili olması sebebiyle faaliyetlerini yürütemeyecekleri sonucuna varılır.

Bu noktada incelenmesi gereken bir başka husus takas odasının⁵ çalışma saatleridir. TTK m.798'de, çekin takas odasına ibrazının ödeme için ibraz yerine geçeceği belirtilmiştir. Dolayısıyla çekin ödenmesi için takas odasına ibraz edilmesi tercih edilmiş ise bu ibrazın takas odasının çalışma saatleri içerisinde gerçekleşmiş olması gerekir. Takas odasının çalışma saatleri hakkındaki düzenlemeye ise Çek Takas Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik⁶ (ÇTFHY) m.15'te yer verilmiştir. Buna göre, ÜBGTHK uyarınca tatil günü kabul edilen günlerde takas ve mutabakat işlemleri yapılamayacaktır. Ayrıca anılan düzenlemede ÜBGTHK gereğince yarım gün çalışılan günlerde takas yapılamayacağı, ancak bir önceki iş gününe ait mutabakat işlemleri gerçekleştirilebileceği zikredilmiştir. Buradan yola çıkarak takas odasının 28 Ekim günü, Ulusal Bayram, ramazan ve kurban bayramı arefesi ile genel tatil günleri faaliyetlerini yürütmediği sonucuna varılacaktır. Takas odası özelinde hangi günlerin hafta tatili sayılacağı hususunda ise ÜBGTHK m.3 hükmü yol gösterici olacak ve cumartesi günü en geç saat 13.00'ten itibaren başlayarak pazar gününün tamamı hafta tatili olarak addedilecektir. Ancak arz edilen Yönetmelik hükmünde, ÜBGTHK uyarınca yarım gün çalışılan günlerde takas yapılamayacağı belirtildiğinden, sonuç olarak cumartesi ve pazar gününün tamamı hafta tatili olarak kabul edilecektir.

Konu ile ilgili olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'ndaki (DMK) hükümlerin de ele alınması gerekir. Ancak HTK'ye benzer şekilde DMK'de de Ulusal Bayram ve genel tatil günleri hakkında herhangi bir hüküm tahsis edilmemiştir. Bu sebeple DMK'nin kapsamına giren ve Ulusal Bayram ve genel tatil günlerini ilgilendiren durumlarda ÜBGTHK'deki Ulusal Bayram ve genel tatil günlerine ilişkin düzenlemeler uygulama alanı bulacaktır. Kanun koyucu, DMK'de hafta tatilini ilgilendiren düzenlemeyi ise m.99'da kaleme almıştır. Mezkûr hüküm uyarınca,

"Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir. Bu süre Cumartesi ve Pazar günleri tatil olmak üzere düzenlenir. Ancak bu kanuna, özel kanunlara, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine veya bunlara dayanılarak çıkarılacak yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabilir".

Dolayısıyla aksine bir düzenleme bulunmuyorsa DMK kapsamında çalışan banka veya takas odası personelleri için cumartesi ve pazar günleri hafta tatili olarak kabul edilecek; zikrolunan Kanun kapsamında çalışmayan personeller için ise hafta tatili hakkında tabi oldukları mevzuat hükümleri uygulanacaktır. Uygulamada banka personellerinin özel hukuk hükümleri bağlamında 4857 sayılı İş Kanunu'na (İK) tabi olarak çalıştıkları görülmektedir⁷. Dolayısıyla banka personellerinin hafta tatili hususunda DMK uygulama alanı bulamayacak, bu noktada İK'deki hafta tatiline ilişkin hükümler dikkate alınacaktır.

³ Kanun'un başlığında 1 rakamı ile gösterilen açıklamada "27/5/1935 tarih ve 2739 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile bu Kanunda "Cuma" günü gösterilen hafta tatili "Pazar" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir" ifadesi yer almaktadır.

⁴ Nitekim HTK m.5, 6, 7 ve m.9 hükümleri incelendiğinde hafta tatili olarak Pazar gününün belirlendiği sonucuna ulaşılabılır.

⁵ Takas odaları, bankaların çekleri karşılıklı biçimde değiş tokuş etmelerini sağlar ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na çıkarılan RG: 09.06.2018, 30446 sayılı Çek Takas Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik uyarınca faaliyetlerini yürütürler.

⁶ RG: 09.06.2018, 30446.

⁷ Nitekim özel sermayeli mevduat bankalarının özel hukuk hükümleri uyarınca faaliyetlerini sürdürdüğü ve anılan bankalarda çalışanların da İK hükümlerine tabi olarak çalıştıkları izahatın varestedir. Kamusal sermayeli mevduat bankalarından Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi ile Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ise 15.11.2000 tarihli "4603 sayılı Kanun" Geçici m.1/3 uyarınca 31.12.2002 tarihinden sonra özel hukuk hükümlerine tâbi olmayan personel çalıştıramayacaktır. Anılan bankaların yönetim kurullarınca gerek özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılmak üzere kendisine sözleşme teklif edilen ancak özel hukuk hükümlerine göre çalışmayı kabul etmeyen gerekse özel hukuk hükümlerine göre çalışması uygun görülmemiş sözleşme imzalanmayan personel ise bankaların yönetim kurullarınca Devlet Personel Başkanlığına bildirilecektir. Devlet Personel Başkanlığı kendisine bildirilen personel listelerini en geç kırkbeş gün içerisinde (özelleştirme kapsam ve/veya programındaki kuruluşlar hariç) tespit edeceği kamu kurum ve kuruluşlarındaki boş kadro ve pozisyonlara atanmalarını sağlamak üzere ilgili kurum veya kuruluşa gönderecek ve ilgili kurum ve kuruluş bildirimini ulaştığı tarihten başlayarak en geç beş iş günü içinde bu personelin atanmalarını yaparak atamalara ilişkin bilgileri Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı ile ilgili bankalara bildirecektir. Atama tarihi itibarıyla personelin bankalarla ilişkisi kesilmiş sayılacaktır. Dolayısıyla bahsi geçen iki banka personeli de İK kapsamında çalışmamaktadır. Bir diğer kamusal sermayeli mevduat bankası olan Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.'nun personeli de "Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. İnsan Hakları ve Çalışan Hakları Politikası" metninden anlaşılacağı üzere İK bağlamında iş sözleşmesinden doğan borçlarını ifa etmektedir. "Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. İnsan Hakları ve Çalışan Hakları Politikası" metni için bkz. https://www.vakifbank.com.tr/documents/yiliski/insan_haklarive_calisan.pdf (Erişim: 10.02.2024).

Son olarak İK'deki Ulusal Bayram, genel tatil günleri ve hafta tatili hakkındaki hükümleri ele almak faydalı olacaktır. Ulusal Bayram ve genel tatil günleriyle ilgili olarak İK m.44'te, "Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde işyerlerinde çalışılıp çalışılmayacağı toplu iş sözleşmesi veya iş sözleşmeleri ile kararlaştırılır. Sözleşmelerde hüküm bulunmaması halinde söz konusu günlerde çalışılması için işçinin onayı gereklidir." ifadesine yer verilmiştir. Belirtmek gerekir ki hükümde her ne kadar işçinin Ulusal Bayram'da çalışıp çalışmamasının iş sözleşmesiyle yahut işçinin iradesiyle belirleneceği zikredilse de yukarıda arz edildiği üzere UBGTHK m.2/D gereğince Ulusal Bayram günü olan 29 Ekim günü özel işyerlerinin kapanması zorunludur. Bu sebeple işçinin Ulusal Bayram'da çalışması söz konusu olmayacaktır. O halde İK m.44 hükmü, yalnızca genel tatil günleri bakımından tatbik edilecektir⁸. İK'de hafta tatilini ilgilendiren düzenlemeye ise m.46'da yer verilmiştir. Anılan hüküm,

"Bu Kanun kapsamına giren işyerlerinde, işçiler tatil gününden önce 63'üncü maddeye göre belirlenen iş günlerinde çalışmış olmaları koşulu ile yedi günlük bir zaman dilimi içinde kesintisiz en az yirmi dört saat dinlenir (hafta tatili) verilir".

şeklinde kaleme alınmıştır. Dolayısıyla İK kapsamında çalışan işçiler, bahsi geçen hükümdeki koşulları sağlamları halinde kesintisiz yirmi dört saat hafta tatiline hak kazanacaklardır. Ancak hafta tatilinin hangi gün olacağı noktasında İK'de herhangi bir belirlemeye gidilmemiştir. Bu noktada, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) hizmet sözleşmesi hakkındaki hükümleri devreye girecektir. Zira TBK ile İK arasında genel kanun-özel kanun ilişkisi söz konusudur ve özel kanun niteliğindeki İK'de düzenlenmeyen bir husus hakkında TBK'de bir hüküm yer alıyorsa genel kanun olması hasebiyle TBK'nin ilgili hükmü uygulama alanı bulacaktır⁹. Nitekim hafta tatilinin hangi gün olacağına ilişkin belirsizlik TBK m.421 hükmünde açıklığa kavuşturulmuş ve söz konusu hükümde "İşveren, işçiye her hafta, kural olarak pazar günü veya durum ve koşullar buna imkân vermezse, bir tam çalışma günü tatil vermekle yükümlüdür." deyişine yer verilmiştir. Mezkûr hükümden hareketle, aksine bir durum söz konusu değilse işçinin pazar günleri yirmi dört saat dinlenme hakkına sahip olduğu sonucuna varılacaktır. Sonuç olarak İK'nin kapsamına tabi olan banka personelleri de pazar günleri kesintisiz yirmi dört saat hafta tatili hakkını haiz olup, cumartesi günleri çalışmalarını engelleyen herhangi bir mevzuat hükmü bulunmamaktadır.

IV. TTK'DEKİ İŞ VE TATİL GÜNLERİNİ İLGİLENDİREN HÜKÜMLER

Kıymetli evraka ilişkin hükümlerin yer aldığı TTK'nin Üçüncü Kitabı incelendiğinde iş ve tatil günlerini ilgilendiren düzenlemelere yer verildiği görülecektir. Nitekim poliçede¹⁰ kabul için ibraz ve kabul etmeme halinde kabul etmeme protestosu düzenlenmesi veya poliçe ve bonoda¹¹ ödeme için ibraz ve ödememe halinde ödememe protestosu düzenlenmesi için öngörülen zamanın tatil gününe rastlaması hâlinde "Tatil günleri" başlıklı TTK m.752 hükmü devreye girecektir¹². Bahsedilen hüküm gereğince,

"(1) Vadesi pazara veya diğer bir resmî tatil gününe rastlayan poliçenin ödenmesi, ancak tatili izleyen ilk iş günü istenebilir. Poliçeye ilişkin diğer bütün işlemler, özellikle kabul için ibraz ve protesto işlemleri de tatilde yapılmayıp ancak bir iş gününde yapılabilir. (2) Bu işlemlerden birinin, son günü pazara veya başka bir resmî tatil gününe rastlayan bir süre içinde yapılması gerektiği takdirde, bu süre onu izleyen ilk iş gününe kadar uzar. Aradaki tatil günleri süre hesabına dâhildir".

Buradan yola çıkarak pazar günleri ile resmî tatil günlerinde¹³ anılan işlemlerin yapılamayacağı; ancak cumartesi günleri bu işlemlerin yapılması hususunda herhangi bir engel bulunmadığı sonucuna

⁸ İK kapsamına dâhil olan banka personelinin genel tatil günlerinde bankada çalışacağı toplu iş sözleşmesi veya iş sözleşmesi ile kararlaştırılmış ya da sözleşmede hüküm bulunmamasına rağmen anılan günlerde çalışacağı yönünde kendisinden onay alınmışsa genel tatil günlerinde görevini yerine getirecektir. Öte yandan genel tatil günleri bakımından HTK'de bir hüküm bulunmadığından, bankaların belirtilen günlerde faaliyetlerini devam edip edemeyecekleri noktasında genel kanun olan UBGTHK'deki genel tatil günleri hakkındaki hükümler uygulanacak ve bu sebeple bankalar söz konusu günlerde faaliyetlerini sürdüremeyecektir. Tam da bu noktada genel tatil günleri bakımından İK uyarınca çalışan banka personeli ile bankanın faaliyetlerini yürütebileceği genel tatil günleri arasında mevzuattan kaynaklanan bir uyumsuzluk gündeme gelecektir.

⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz. SÜZEK, Sarper: İş Hukuku, 10. Bası, Beta Yayınları, İstanbul 2014, s.213.

¹⁰ Poliçe hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. POROY, Reha/TEKİNALP, Ünay: Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, 21. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013, s.139 vd.; ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI, Mehmet/KENDİGELEN, Abuzer/KAYA, Arslan: Kıymetli Evrak Hukuku, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2015, s.99 vd.; PULAŞLI Hasan: Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2012, s.115 vd.; ERİŞ, Gönen: Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Kıymetli Evrak, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016, s.267 vd.; ÖZTAN, Fırat: Kıymetli Evrak Hukuku, 2. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 1997, s.428 vd.; KINACIOĞLU, Naci: Kıymetli Evrak Hukuku, 5. Bası, Nobel Yayıncılık, Ankara 1999, s.103 vd.; BAHTİYAR, Mehmet: Kıymetli Evrak Hukuku, 16. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2016, s.54 vd.; BOZER, Ali/GÖLE, Celal: Kıymetli Evrak Hukuku, 6. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2017, s.67 vd.; CAN, Mertol: Kıymetli Evrak Hukuku, 2. Bası, İmaj Yayınevi, Ankara 2012, s.62 vd.; ÖZDAMAR, Mehmet/GÖKTÜRK, Kürşat/CAN, Mehmet Çelebi/KASAŞAK, Esra: Kıymetli Evrak Hukuku, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023, s.91 vd.; KENDİGELEN, Abuzer/KIRCA, İsmail: Kıymetli Evrak Hukuku, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2019, s.139 vd.; KAYIHAN, Şaban: Kıymetli Evrak Hukuku, 9. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023, s.86 vd.; BOZKURT, Tamer: Kıymetli Evrak Hukuku, 6. Bası, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2012, s.71 vd.; BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan: Ticaret Hukuku Bilgisi, 17. Bası, Dora Yayıncılık, Bursa 2020, s.375 vd.; ÇELİK, Aytekin: Ticaret Hukuku, 12. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022, s.406 vd.

¹¹ Bono hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. POROY/TEKİNALP, s.281 vd.; ÜLGEN/HELVACI/KENDİGELEN/KAYA, s.129 vd.; PULAŞLI, s.209 vd.; ERİŞ, s.724 vd.; ÖZTAN, s.973 vd.; KINACIOĞLU, s.247 vd.; BAHTİYAR, s.117 vd.; BOZER/GÖLE, s.169 vd.; CAN, s.130 vd.; ÖZDAMAR/GÖKTÜRK/CAN/KASAŞAK, s.207 vd.; KENDİGELEN/KIRCA, s.158 vd.; KAYIHAN, s.152 vd.; BOZKURT, s.80 vd.; BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s.343 vd.; ÇELİK, s.452 vd.

¹² Kanun koyucu TTK m.758/1/i'de, poliçeye ilişkin tatil günlerini düzenleyen TTK m.752 hükmünün bonolar hakkında da geçerli olacağını belirtmiştir.

¹³ Hükümde geçen resmî tatil günleriyle ifade edilmek istenen Ulusal Bayram günü ve genel tatil günleridir.

varılacaktır¹⁴. Dolayısıyla TTK m.752 hükmü kapsamında cumartesi günleri poliçede kabul için ibraz ve kabul etmeme halinde kabul etmeme protestosu düzenlenmesi veya poliçe ve bonoda ödeme için ibraz ve ödememe halinde ödememe protestosu düzenlenmesi hususunda herhangi bir beis bulunmamaktadır. Keza cumartesi günleri kabul etmeme yahut ödememe protestosu çekilmesine fiziki olarak da engel bir durum söz konusu değildir. Şöyle ki bahsi geçen protestolar TTK m.715 gereğince noterlikçe düzenlenecektir. 06.04.2019 tarihinden itibaren ise nöbetçi noterlik uygulaması aktif bir şekilde uygulanmaya başlanmış ve Türkiye Noterler Birliği tarafından cumartesi günleri isteğe bağlı ve zorunlu nöbetçilik için mesai saatleri 09.00-13.30 olarak belirlenmiştir¹⁵. Dolayısıyla nöbetçi noterlikçe poliçe özelinde kabul etmeme, hem poliçe hem de bono özelinde ise ödememe protestosunun cumartesi günleri saat 09.00-13.30 arasında düzenlenmesi imkân dâhilindedir.

Bir başka kambiyo senedi olan çekin¹⁶ ödenmemesi hâlinde ödememe durumunun tespitinin protesto ile yapılması hali için belirtilen tarih tatil gününe denk gelmiş ise TTK m.816 hükmü yol gösterici olacaktır. Mezkûr düzenlemede,

“(1) Bir çekin ibrazı ve protestosu, ancak bir iş gününde yapılabilir. (2) Çeke ilişkin işlemler ve özellikle ibraz ve protesto veya buna eş değer belirleme işlemlerinin yapılması için kanunla belirli sürenin son günü, pazara veya diğer bir tatil gününe rastladığı takdirde, bu süre onu izleyen ilk iş gününü kapsayacak kadar uzar. Aradaki tatil günleri süre hesabına dâhildir”.

ifadesi yer almaktadır. Hüküm uyarınca çekin ödenmesi için bankaya ibrazı pazar veya diğer bir tatil günü hariç diğer günlerde mümkündür¹⁷. Zira yukarıda arz edildiği üzere cumartesi günleri banka personelinin çalışmasını engelleyen herhangi bir düzenleme de mevzubahis değildir. Ulusal Bayram gününe yahut diğer bir genel tatil gününe rastlamayan cumartesi günleri çekin ödenmesi amacıyla bankaya ibrazında TTK bağlamında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Ayrıca çekin ödenmemesi ihtimalinde ödememe durumunun tespitinin protesto ile yapılması hali için öngörülen tarih veya bu tarihin son günü diğer bir tatil gününe denk gelmemiş ise protestonun çekilmesi bakımından da bir mani bulunmamaktadır. Zira yukarıda zikredildiği üzere nöbetçi noterlik uygulamasının getirilmesiyle anılan protestonun noterde cumartesi yahut pazar günleri de düzenlenmesi imkân dâhilindedir. Ancak uygulamada bankaların büyük bir kısmının¹⁸ cumartesi ve pazar günleri faaliyetlerini sürdürmedikleri görülmektedir. Dolayısıyla her ne kadar TTK’de cumartesi günleri çekin ödenmesi için bankaya ibrazı hususunda bir engel bulunmasa da mevcut uygulama dikkate alındığında bu durum pek de mümkün gözükmemektedir.

Görüldüğü üzere TTK çerçevesinde iş ve tatil günlerini ilgilendiren hükümler ile uygulamadaki mevcut durum uyumlu bir bütünlük arz etmemektedir. Bu noktada TTK’deki anılan hükümler ile uygulamadaki farklılığın çözüme kavuşturulması ivedi ve elzemdir.

V. YARGITAY UYGULAMASI

Yargıtay’ın kıymetli evrakta iş ve tatil günlerini ilgilendiren kararları incelendiğinde UBGTHK’deki Ulusal Bayram, genel tatil günleri ve hafta tatili hakkındaki düzenlemeleri esas aldığı görülmektedir.

¹⁴ Alman hukukunda aynı hususa ilişkin hüküm 21.06.1933 tarihli Kambiyo Senetleri Kanunu (“Wechselgesetz”) Art 72’de düzenlenmiştir. Anılan hükümde poliçede kabul için ibraz ve kabul etmeme halinde kabul etmeme protestosu düzenlenmesinin veya poliçe ve bonoda ödeme için ibraz ve ödememe halinde ödememe protestosu düzenlenmesinin yalnızca iş gününde yapılabileceği, keza söz konusu işlemlerin cumartesi günü yapılamayacağı açıkça belirtilmiştir. Ayrıca mezkûr hükümde kabul için veya ödeme için ibraz yahut protesto işlemlerinin yapılması hakkında öngörülen sürenin son gününün resmi tatil veya cumartesi gününe denk gelmesi halinde bu sürenin bir sonraki iş gününe kadar uzatılacağı kaleme alınmıştır. Dolayısıyla Alman hukuku bakımından poliçe ve bono özelinde cumartesi günleri anılan işlemlerin yapılamayacağı açıktır. İsviçre hukukunda aynı hususa ilişkin hüküm ise 30.03.1911 tarihli İsviçre Borçlar Kanunu (“Obligationenrecht”) Art. 1081’de yer almaktadır. İfade etmek gerekir ki cumartesi ibaresi her ne kadar Art. 1081/1 ve 2’nin lafzında yer almasa da Art. 1081/2’nin metninde yapılan 828 numaralı atf ile dipnotta 21.06.1963 tarihinde yapılan bir değişiklikte cumartesi gününün de artık bir tatil günü olarak kabul edildiği belirtilmiştir. Anılan değişikliği içeren 21.06.1963 tarihli yasa metni için bkz. <https://www.fedlex.admin.ch>. Son halde İsviçre hukuku bakımından da poliçe ve bono kapsamında cumartesi günleri anılan işlemlerin yapılamayacağı rahatlıkla söylenecektir.

¹⁵ Türkiye Noterler Birliği: “İsteğe Bağlı Nöbetçi Noterlik ve Zorunlu Nöbetçi Noterlik Çalışma Saatleri Hakkında Duyuru”, <https://portal.tnb.org.tr/Sayfalar/HaberDetay.aspx?rid=683&tnb=DuyurularListesi#:~:text=%E2%80%8B%C4%B0ste%20tamamlanmas%C4%B1%20sa%C4%9Flanabilir> (Erişim: 24.02.2024).

¹⁶ Çek hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. REİSOĞLU, Seza: Çek Hukuku, Cem Yayıncılık, Ankara 2011, s.37 vd.; POROY/TEKİNALP, s.291 vd.; ÜLGEN/HELVACI/KENDİGELEN/KAYA, s.231 vd.; PULAŞLI, s.209 vd.; ERİŞ, s.921 vd.; ÖZTAN, s.1024 vd.; KINACIOĞLU, s.257 vd.; BAHTİYAR, s.125 vd.; BOZER/GÖLE, s.205 vd.; CAN, s.140 vd.; ÖZDAMAR/GÖKTÜRK/CAN/KAŞAK, s.231 vd.; KENDİGELEN/KIRCA, s.271 vd.; KAYIHAN, s.176 vd.; BOZKURT, s.185 vd.; BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s.387 vd.; ÇELİK, s.458 vd.

¹⁷ Alman hukukunda aynı konuya ilişkin hüküm 14.08.1933 tarihli Çek Kanunu (“Scheckgesetz”) Art 55’te dercedilmiştir. Nitekim Art 55/1’de çekin ibraz ve protestosu yalnızca iş gününde yapılabileceği, cumartesi günü ise bu işlemlerin yapılamayacağı; Art 55/2’de ise çekle ilgili bir işlemin, özellikle de ibrazın, protestonun veya eşdeğer bir beyanın yapılması gereken sürenin son gününün resmi tatil veya cumartesi gününe denk gelmesi halinde bu sürenin bir sonraki iş gününe kadar uzatılacağı zikredilmiştir. Anılan düzenlemelerden yola çıkılarak Alman hukuku çerçevesinde çeki ilişkin işlemlerin cumartesi günü yapılamayacağı sonucuna varılacaktır. İsviçre hukuku özelinde ise bahsi geçen husus 01.05.1955 tarihli Çek Kanunu (“Scheckgesetz”) Art. 55’te kaleme alınmıştır. Buna göre Art. 55/2’de, Çekle ilgili bir işlemin, özellikle de ibrazın, protestonun veya buna benzer bir beyanın yapılması gereken sürenin son gününün resmi tatil gününe denk gelmesi halinde, süre bir sonraki iş gününe kadar uzatılacağı; Art. 55/3’te ise Cumartesi gününün de resmi tatil günleri olarak kabul edileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla İsviçre hukuku çerçevesinde de çek özelinde hükümde belirtilen işlemlerin cumartesi günleri gerçekleştirilemeyeceği izahatın varestedir.

¹⁸ Nitekim bankaların büyük bir kısmı hafta sonu faaliyetlerini sürdürmedikleri için sadece iş yoğunluğunun fazla olduğu bazı bölgelerde hafta sonu açık şube bulundurmaktadırlar. Hafta sonu açık şube bulunduran bazı bankalar için bkz. <https://www.garantibvva.com.tr/iletisim/hafta-sonu-acik-subeler>; https://www.bankablog.com/hafta-sonu-acik-banka-subeleri-cumartesi-pazar/#is_bankasi_cumartesi_pazar_acik_banka_subeleri (Erişim: 01.03.2024).

Nitekim bir kararında,

“...Takibe dayanak 20.06.2006 vade tarihli bono hakkındaki zamanaşımı süresinin son günü 20.06.2009 Cumartesi günü olup, 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 3.maddesi uyarınca Cumartesi ve Pazar günleri resmi tatil olduğundan ve zamanaşımı süresinin son günü tatile rastladığından, tatilden sonraki ilk iş günü olan 22.06.2009 tarihinde yapılan takipte zamanaşımı süresi dolmamıştır...”¹⁹.

şeklindeki ifadesiyle bu görüşünü açıkça kaleme almıştır.

Yargıtay, benzer biçimde başka bir kararında,

“Davalı vekili; cumartesi gününün hafta tatili veya resmi gün olmadığını, 2429 sayılı ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda resmi tatil günlerinin sınırlı sayıldığını ve hafta tatilinin pazar günü olduğunu, TTK'nun 752. ve 778/i maddeleri uyarınca da cumartesi gününün hafta tatili veya resmi tatil günü olmadığını belirterek davanın reddini savunmuştur. Mahkemece yapılan yargılama sonunda; dava konusu icra takibine dayanak 30/11/2013 vade tarihli bonodaki vadenin son gününün cumartesi olduğu, 2429 Sayılı ... Hakkında Kanun'un 3.maddesi uyarınca cumartesi ve pazar günleri resmi tatil olduğundan ve son günü tatile rastladığından, tatilden sonraki ilk iş günü olan 02/12/2013 tarihinde yapılan ödemenin geçerli olmasına ve konuyla ilgili Yüksek Yargıtay içtihatlarının da bu şekilde yerleşik bulunmasına rağmen (bz. Y.12.H.D. 13/06/2012 gün ve 2785-20342; 03/03/2014 gün ve 3338-5787 sayılı içtihatları) davalı alacaklının kötü niyetli olarak 02/12/2013 tarihinde ödenmiş bonoyu ... İcra Müdürlüğü'nün 2013/14644 esas sayılı dosyasıyla takibe koymasının usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle; davanın kabulüne, davacının bonodan dolayı borçlu olmadığını tespitine, ... karar verilmiş, hüküm davalı vekilince temyiz edilmiştir. 1- Dosyadaki yazılara kararın dayandığı delillerle gerekçeleri, delillerin taktirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalı vekilinin ... sair temyiz itirazlarının reddi gerekmiştir. ... SONUÇ: Yukarıda (1) nolu bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin diğer temyiz itirazlarının reddine, ... oybirliğiyle karar verildi”²⁰.

hükmüne varmıştır. Anılan bu kararda alacaklı olan davalının cumartesi gününün hafta tatili veya resmi gün olmadığı, UBGTHK'deki resmi tatil günlerinin sınırlı olarak sayıldığı ve hafta tatilinin pazar günü olduğu, TTK m.752 gereğince de cumartesi gününün hafta tatili veya resmi tatil günü olmadığı, bu gerekçelerle vade tarihinin son günü cumartesiye rastlayan bononun cumartesi günü ödenmesi gerektiği yönündeki itirazları dikkate alınmamış; tatilden sonraki ilk iş günü olan pazartesi gününde yapılan ödeme geçerli olarak addedilmiştir.

Her ne kadar UBGTHK m.3'te hafta tatilinin pazar günü olduğu ve bu tatilin 35 saatten az olmamak üzere cumartesi günü en geç saat 13.00'ten itibaren başlayacağı hükmüne bağlanmış olsa da Yargıtay cumartesi günlerini saat sınırlaması fark etmeksizin tamamen hafta tatili olarak kabul etmiştir. Anılan görüşünü ise

“...Somut olayda senedin vadesi (10.02.2007 cumartesi) tatile rastladığından “ödeme günü” bu tarihi izleyen ilk iş günü (12.02.2007 pazartesi)dir. Protesto ise bu ödeme gününü izleyen iki iş günü yani 14.02.2007 Çarşamba günü çekildiğinden süresinde ve yasaya uygundur. O halde, mahkemece hamilin lehtar-cirantayı takip hakkı bulunduğu kabul edilerek sair itiraz nedenleri incelenip sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken eksik incelemeyle yazılı şekilde karar verilmesi isabetsizdir. ...”²¹, “... Somut olayda senedin vadesi (10.06.2006 cumartesi) tatile rastladığından “ödeme günü” bu tarihi izleyen ilk iş günü (12.6.2006 pazartesi)dir. Protesto ise bu ödeme gününü izleyen iki iş günü yani 14.06.2006 Çarşamba günü çekildiğinden süresinde ve yasaya uygundur. ...”²², “... Somut olayda 14.7.2006 vadedeli bono için TTK.nun 626. ve 642.maddelerine göre keşideci protesto edilmiştir. Bonoda vadeyi takip eden günler resmi tatil olan Cumartesi ve Pazar günlerine rastladığı için 2.iş günü olan Salı günü 18.7.2006 tarihinde çekilen protesto süresindedir. Bu nedenle alacaklının lehtar konumundaki şikayetçi borçlu hakkında takip yapmasında yasal bir engel yoktur. Şikayetin reddi yerine yazılı gerekçe ile kabulüne karar verilmesi isabetsizdir...”²³.

biçimindeki kararları ile açıkça serdetmiştir. Sonuç olarak cumartesi günlerini saat sınırlaması fark etmeksizin tamamen hafta tatili olarak kabul eden Yargıtay'ın görüşü ile yalnızca pazar günlerini hafta tatili olarak nitelendiren TTK hükmü paralellik arz etmemektedir.

VI. KIYMETLİ EVRAKTA İŞ VE TATİL GÜNLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMEMİZ

Kıymetli evrak hukuku bakımından iş ve tatil günlerini ilgilendiren mevzuat hükümleri incelendiğinde yeknesak bir belirlemenin olmadığı izahıta varestedir. Keza Yargıtay'ın konu hakkındaki kararları gözden geçirildiğinde, ilgili kararların mevzuat hükümleri ile bağdaşmadığı aşikârdır. Ayrıca uygulamaya bakıldığında hafta tatiline ilişkin bankalar arasında farklı belirlemeler de söz konusudur. Dolayısıyla mevzuat hükümleri arasındaki farklılığı önlemek, Yargıtay kararlarını yasal bir gerekçeye dayandırmak ve uygulamada birliği sağlamak amacıyla kıymetli evrak hukuku bakımından iş ve tatil günlerinin saptanması ivedi ve elzemdir.

Nitekim cumartesi günü poliçenin kabul için ibraz edilmesini ve kabul edilmemesi halinde kabul etmeme protestosu düzenlenmesini veya poliçe ve bononun ödeme için ibraz edilmesini ve ödememe halinde ödememe protestosu düzenlenmesini TTK kapsamında engelleyen bir hüküm mevzubahis değildir. Keza nöbetçi noterlik uygulaması sayesinde söz konusu protestoların cumartesi düzenlenmesi hususunda da bir

¹⁹ Yargıtay 12.HD., 13.06.2012, E.2012/2785, K.2012/20342. www.lexpera.com.tr (Erişim: 01.03.2024).

²⁰ Yargıtay 19.HD., 05.11.2015, E.2015/4401, K.2015/14065. www.lexpera.com.tr (Erişim: 02.03.2024).

²¹ Yargıtay 12.HD., 10.12.2007, E.2007/20628, K.2007/23262. www.lexpera.com.tr (Erişim: 02.03.2024).

²² Yargıtay 12.HD., 26.03.2007, E.2007/3303, K.2007/5670. www.lexpera.com.tr (Erişim: 02.03.2024).

²³ Yargıtay 12.HD., 13.02.2007, E.2006/24395, K.2007/2080. www.lexpera.com.tr (Erişim: 03.03.2024).

beis bulunmamaktadır. Ayrıca UBGTHK m.3'te hafta tatilinin cumartesi günü en geç saat 13.00'ten itibaren başlayacağı hükmü karşısında, UBGTHK'ye göre de cumartesi günü 13.00'e kadar olan zaman diliminde poliçe veya bono hakkında anılan işlemlerin yapılması mümkündür. Hal böyle olunca cumartesi belirtilen zaman diliminde poliçenin kabul veya poliçe ve bononun ödeme için ibraz edilmesi ihtimalinde bu ibraz geçerli addedilecek midir? Buna ilaveten poliçenin kabul edilmemesi ya da poliçe ve bononun ödenmemesi halinde protesto çekilebilmesi için TTK'de öngörülen süreler işlemeye başlayacak mıdır? Öte yandan Yargıtay kararlarında cumartesi gününün defaatle hafta tatili olarak kabul edilmesi ve cumartesi günü ibraz yahut protesto işlemlerinin yapılamayacağı beyan edilmesi hangi hukuki gerekçeye dayanmaktadır?

Çek bakımından mevcut durumu ele almak gerekirse bankaların faaliyetlerini yürüttüğü zamanları ve banka personellerinin çalışma saatlerini incelemek gerekir. Yukarıda arz edildiği üzere bankalar, HTK m.2 hükmü gereğince pazar günü hafta tatili olması nedeniyle faaliyetlerini yürütemeyeceklerdir. Dolayısıyla cumartesi günü çekin bankaya ibrazına engel bir durum söz konusu değildir. Üstelik çekin ödenmemesi ihtimalinde ödenmeme durumunun tespitinin protesto ile yapılması tercih edilmişse nöbetçi noterlik uygulaması sayesinde bahsi geçen protestonun düzenlenmesi de mümkün olacaktır. Ayrıyeten İK'ye tabi olan banka personellerinin, TBK m.421'e göre pazar günleri kesintisiz yirmi dört saat hafta tatili hakkını haiz olup olduğu, cumartesi günleri ise çalışmalarını engelleyen herhangi bir mevzuat hükmü bulunmadığı dikkate alındığında, cumartesi günü çekin bankaya ibrazının mümkün olduğu sonucuna varılacaktır. Nitekim uygulamada bazı banka şubelerinin hafta sonları faaliyetlerine devam ettiği de görülmektedir²⁴. Dolayısıyla cumartesi günü faaliyetine devam eden bir bankaya, TTK'de öngörülen süreler riayet edilerek bir çekin ibraz edilmesi durumunda nasıl bir yol izlenecektir? Söz konusu çekin ibrazına TTK, HTK, İK ve TBK hükümleri izin verirken; Yargıtay'ın ısrarla cumartesi günleri bu işlemin yapılamayacağı yönündeki görüşü hangi yasal gerekçeye dayanmaktadır? Keza cumartesi ibraz edilen bu çekin ödenmemesi halinde protesto düzenlenmesi için yasal süreç işleyecek midir?

Öte yandan ÇTFHY m.15 hükmü cumartesi günleri çekin takas odasına ibrazına izin vermemektedir. Bu noktada cumartesi günü bir çekin bankaya veya takas odasına ibrazındaki söz konusu farklılık haklı bir gerekçeye dayanmakta mıdır? Çekin cumartesi günü faaliyetlerini yürüten bir bankaya ibraz edilmesi hususunda bir beis bulunmazken, takas odasına ibraz edilmesi noktasındaki kanuni engel aynı işlem için ikili bir uygulamaya sebebiyet vermeyecek midir?

Ayrıca belirtmek gerekir ki, Protesto Hak.Birleştirilmiş 26 Sayılı Genelge'de protesto çekilebilecek günler olarak şunlar ifade edilmiştir:

“22 Haziran 1974 gün ve 1974/23 sayılı genelgemizde de açıklandığı gibi, 1512 sayılı Noterlik Kanununun 40. maddesinde, noterlik dairesinin resmi daire sayılacağı belirtildikten sonra 51. maddesinde de noterlik dairesindeki günlük çalışmanın, o yerdeki resmi dairelerle birlikte başlayacağı hükme bağlanmış olup, 1327 sayılı (657 sayılı Devlet Memurları Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı madde eklenmesine ve bu kanunun kapsamı dışında kalan personelin aylık ve ücretlerine dair) kanunu değiştiren 12 sayılı Kanun hükmündeki kararname sebebiyle, Türkiye'deki bütün Resmi Daire ve Kuruluşlarında haftalık çalışma süresinin 40 saate çıkarılması ile birlikte Cumartesi günlerinin de tam gün tatil olması Adalet Bakanlığı Hukuk işleri Genel Müdürlüğü'nün 21 Haziran 1974 gün ve 19175 sayılı yazılarına dayanarak bildirilmiştir.

Buna karşılık, Türkiye Bankalar Birliği, cumartesi günlerinin T. Ticaret Kanununun uygulaması açısından “resmi tatil” olarak sayılıp sayılmayacağı hususunda tereddüt ettiği için, ödememe protestolarının, vadesi Perşembe'ye rastlayan senetlerde Cuma, Cuma'ya rastlayan senetlerde de Pazartesi günü, Cumartesi'ye rastlayan senetlerinde Salı günü çekilmesi konusunda mesleki bir karar alarak, uygulamayı bu şekilde sürdürme gelmekte idiler.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 714 üncü (mülga TTK'nin 626) maddesiyle, bu maddeye atıfta bulunan 778 inci (mülga TTK'nin 690) maddesi, ödememe protestolarının vadeyi izleyen iki iş günü içinde çekilmesini öngörmekte olmasına göre; Birliğimizce vadesi Perşembe'ye rastlayan senetlerin Cuma veya Pazartesi; vadesi Cuma'ya rastlayan senetlerin Pazartesi veya Salı, vadesi Cumartesi veya Pazar'a rastlayan senetlerin de (ödeme günü Pazartesi olduğundan) Salı veya Çarşamba günleri protesto edilmelerinde yasal bir sakınca bulunmadığı hususu öteden beri gerek Adalet Bakanlığı ve gerekse Birliğimiz görüşü olarak tereddüt eden noterlere bildirilmiş bulunmaktadır.

Bu kez Türkiye Bankalar Birliğinin Adalet Bakanlığı ile Birliğimizin bu görüşüne uymasının, bazı noterlerimizce tereddütle karşılandığı öğrenilmiştir. Yukarıda izah edildiği gibi ödememe protestosunun ilgilisi tarafından vadeyi izleyen birinci iş günü çekilmesi istendiğinde birinci iş gününde, ikinci iş günü çekilmesi istendiğinde de ikinci iş günü çekilmesinde yasal bir sakınca bulunmamaktadır”.

Görüldüğü üzere yukarıda zikredilen bazı mevzuat hükümleri özellikle cumartesi günü için protesto işlemlerine izin vermesine rağmen; Genelge uyarınca noterler halihazırda cumartesi ve pazar günlerinde anılan işlemleri yapamamaktadır²⁵.

İşte yukarıda anılan tüm sorunların ivedilikle çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Ayrıca önerilecek çözüm, kıymetli evrak hukuku çerçevesinde iş ve tatil günlerine ilişkin TTK ile diğer mevzuat

²⁴ Hafta sonu açık şube bulunduran bazı bankalar için bkz. dipnot 18.

²⁵ Türkiye Noterler Birliği'nin 1982/19 sayılı Genelgesi de şu şekildedir: “Türk Ticaret Kanununun 626. maddesiyle, bu maddeye atıfta bulunan 690. maddesi, ödememe protestolarının vadeyi izleyen iki iş günü içinde çekilmesini öngörmekte olmasına göre; vadesi Perşembe'ye rastlayan senetlerin Cuma veya Pazartesi; vadesi Cuma'ya rastlayan senetlerin Pazartesi veya Salı, vadesi Cumartesi veya Pazar'a rastlayan senetlerin de (ödeme günü Pazartesi olduğundan) Salı veya Çarşamba günleri protesto edilmelerinde yasal bir sakınca bulunmamaktadır”.

hükümleri arasındaki uyumsuzluğu gidermeli ve konu hakkındaki Yargıtay kararlarının hukuki bir gerekçeye dayandırılmasına hizmet etmelidir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki ulusal bayram günü bakımından mevzuatta ve uygulamada herhangi bir sorun mevzubahis değildir. Zira ulusal bayram günü tüm kamu ve özel işyerlerinin kapanmasının zorunlu olması hasebiyle 29 Ekim günü kıymetli evrakla ilişkin herhangi bir işlem gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

Genel tatil günleri özelinde meseleye yaklaşmak gerekirse tıpkı ulusal bayram gününde olduğu gibi genel tatil günlerinde de kıymetli evrakı ilgilendiren işlemler yapılamayacaktır. Zira yukarıda ifade edildiği üzere UBGTHK m.2 uyarınca hem noterler hem de bankalar genel tatil günlerinde faaliyetlerini sürdürmemektedir.

Esasen sorun hafta tatili noktasında kendisini göstermektedir. Zira yukarıda arz edildiği üzere TTK, UBGTHK, HTK, İK ve TBK cumartesi günleri belirli sınırlar çerçevesinde kıymetli evrakla ilişkin işlemlere izin verirken Yargıtay bu konuda olumsuz görüş serdetmiştir. Belirtmek gerekir ki mevzuattaki anılan bu durum uygulamada sorunlara sebebiyet verecektir. Zira cumartesi günleri kıymetli evrakla ilişkin yukarıda ifade edilen işlemleri gerçekleştirilmek istenmesi halinde mevzuatta bu konuda bir engel bulunmamaktadır. Ancak bu durumun uyumsuzluğa konu olması halinde Yargıtay hukuki gerekçeden yoksun kararlara imza atmaktadır.

Kanaatimizce hafta tatiline ilişkin mevzuattaki söz konusu sorunun açıklığa kavuşturulması faydalı olacaktır. Anılan sorunun çözümünde ise hem kişilerin hem de ticaret hayatının menfaatinin güdülmesi isabetli olacaktır. Eş bir anlatımla, hak kazanımları yahut kayıpları bağlamında sürelerin son derece önem arz ettiği kıymetli evrak hukuku alanında yapılacak bir düzenlemenin, mevcut durumu daha da karmaşık hale getirmemesi gerekir. Bu sebeple her ne kadar nöbetçi noterlik uygulaması ve bazı bankaların hafta sonu faaliyetlerine devam etmesi söz konusu olsa da cumartesi günleri kıymetli evrakla ilişkin işlemlerin yapılmaması gerekir. Bu sebeple TTK m.752 ve m.816'da geçen "pazar" ibaresinin yerine "hafta sonu" ibaresinin tercih edilmesi ya da anılan hükümlere "cumartesi" ibaresinin eklenmesi sorunu çözecektir. Böylece hem polişe ve bonoya hem de çeke ilişkin işlemlerin hafta sonu yapılamayacağı mevzuatta açıklığa kavuşacaktır. Keza mezkûr düzenlemenin gerçekleştirilmesiyle birlikte Yargıtay'ın bu konuya ilişkin verdiği kararları da hukuki bir zemine oturtulmuş olacaktır.

VII. SONUÇ

Kıymetli evrak hukukunda iş ve tatil günleri hakkındaki düzenlemeler incelendiğinde ulusal bayram günü ve genel tatil günlerinde kıymetli evrakı ilgilendiren işlemlerin yapılamayacağı aşikârdır. Zira anılan günlerde hem noterler hem de bankalar faaliyetlerini sürdürmemektedir. Temel sorun hafta tatilinin belirlenmesi meselesidir. Nitekim cumartesi günleri kıymetli evrakla ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi noktasında TTK, UBGTHK, HTK, İK ve TBK hükümleri kapsamında bir beis bulunmazken; Yargıtay bu konuya olumsuz yaklaşmaktadır. Mezkûr sorunun çözümünde öncelikle kişilerin ve ticaret hayatının menfaatleri dikkate alınmalı, sürelerle ilişkin yapılacak düzenleme mevcut durumu daha da karmaşık hale getirmemelidir. Dolayısıyla her ne kadar nöbetçi noterlik uygulaması ve bazı bankaların hafta sonu faaliyetlerine devam etmesi söz konusu olsa da cumartesi günleri kıymetli evrakla ilişkin işlemler yapılmamalıdır. Sonuç olarak TTK m.752 ve m.816'da geçen "pazar" ifadesinin "hafta sonu" ifadesiyle değiştirilmesi yahut bahsi geçen hükümlere "cumartesi" ifadesinin eklenmesi sorunu giderecektir. Böylelikle hem polişe ve bonoya hem de çeke ilişkin işlemlerin hafta sonu yapılamayacağı açığa kavuşacak hem de Yargıtay'ın bu konuda verdiği kararlar hukuki bir gerekçeye dayandırılmış olacaktır.

KAYNAKÇA

- BAHTİYAR, Mehmet: Kıymetli Evrak Hukuku, 16. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2016.
BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan: Ticaret Hukuku Bilgisi, 17. Bası, Dora Yayıncılık, Bursa 2020.
BOZER, Ali/GÖLE, Celal: Kıymetli Evrak Hukuku, 6. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2017.
BOZKURT, Tamer: Kıymetli Evrak Hukuku, 6. Bası, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2012.
CAN, Mertol: Kıymetli Evrak Hukuku, 2. Bası, İmaj Yayınevi, Ankara 2012.
ÇELİK, Aytekin: Ticaret Hukuku, 12. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022.
ERİŞ, Gönen: Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Kıymetli Evrak, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
KAYIHAN, Şaban: Kıymetli Evrak Hukuku, 9. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023.
KENDİGELEN, Abuzer/KIRCA, İsmail: Kıymetli Evrak Hukuku, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2019.
KINACIOĞLU, Naci: Kıymetli Evrak Hukuku, 5. Bası, Nobel Yayıncılık, Ankara 1999.
ÖZDAMAR, Mehmet/GÖKTÜRK, Kürşat/CAN, Mehmet Çelebi/KAŞAK, Esra: Kıymetli Evrak Hukuku, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023.
ÖZTAN, Fırat: Kıymetli Evrak Hukuku, 2. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 1997.
POROY, Reha/ÜNAY, Tekinalp: Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, 21. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013.
PULAŞLI, Hasan: Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
REİSOĞLU, Seza: Çek Hukuku, Cem Yayıncılık, Ankara 2011.
SÜZEK, Sarper: İş Hukuku, 10. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2014.
ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI, Mehmet/KENDİGELEN, Abuzer/KAYA, Arslan: Kıymetli Evrak Hukuku, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2015.

Yazar Beyanı | Author's Declaration

Mali Destek | Financial Support: Yazarlar Ozan CAN ve Ayşe ÇAKIR, bu çalışmanın araştırılması, yazarlığı veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır. | Ozan CAN and Ayşe ÇAKIR, who are the authors, have not received any financial support for this study's research, authorship, or publication.

Yazarların Katkıları | Authors's Contributions: Bu makale yazarlar tarafından tek başına hazırlanmıştır. | This article was prepared by the authors alone.

Çıkar Çatışması/Ortak Çıkar Beyanı | The Declaration of Conflict of Interest/Common Interest: Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması veya ortak çıkar beyan edilmemiştir. | No conflict of interest or common interest has been declared by the authors.

Etik Kurul Onayı Beyanı | The Declaration of Ethics Committee Approval: Çalışmanın herhangi bir etik kurul onayı veya özel bir izne ihtiyacı yoktur. | The study doesn't need any ethics committee approval or any special permission.

Araştırma ve Yayın Etiği Bildirgesi | The Declaration of Research and Publication Ethics: Yazarlar, makalenin tüm süreçlerinde İnÜHFD'nin bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyduğunu ve verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığını, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde İnÜHFD'nin ve editör kurulunun hiçbir sorumluluğunun olmadığını ve bu çalışmanın İnÜHFD'den başka hiçbir akademik yayın ortamında değerlendirilmediğini beyan etmektedirler. | The authors declare that they comply with the scientific, ethical, and quotation rules of İnULR in all processes of the paper and that they do not make any falsification of the data collected. In addition, they declare that İnönü University Law Review and its editorial board have no responsibility for any ethical violations that may be encountered, and that this study has not been evaluated or published in any academic publication environment other than İnönü University Law Review.